

Nytt diagnosförslag "Undernäring hos vuxna" till ICD-systemet

Nutritionssamfundet har länge arbetat för att nå konsensus med avseende på en klinisk tillämpbar struktur för att ställa diagnosen undernäring. GLIM-samarbetet (Global Leadership Initiative Malnutrition) som letts av Tommy Cederholm (professor em. i klinisk nutrition Uppsala, geriatriker, överläkare, fd kassör i ESPEN) i samarbete med Gordon Jensen (ASPEN) har efter år av intensivt arbete tagit fram en struktur som vunnit gehör och acceptans i nutritions organisationer i samtliga världsdelar.

ESPEN har under senare år haft en dialog med WHO (European Regional Office) om hur malnutrition (undernäring på svenska) skulle kunna inlemmas i ICD-kodsystemet så det skulle bli möjligt att ställa klinisk diagnos för tillståndet med ett en specifik diagnoskod. I Sverige arbetar vi fn med ICD-10, men internationellt håller ICD-11 på att införas. ICD-11 kommer att införas i Sverige sannolikt omkring 2025. Vi har tyvärr noterat att i ICD-11 saknas det kliniskt relevanta undernäringsdiagnoser.

Via kontakter med Lena Martin, utredare på Socialstyrelsen, har vi fått kontakt med företrädare för Socialstyrelsens enhet för klassifikationer och terminologi samt avdelningen för kunskapsstyrning för hälso- och sjukvården. Inom dessa delar av Socialstyrelsen finns personer som arbetar med ICD-koder både nationellt men också i internationellt samarbete med WHO. Den 24/1 i år träffade vi Magdalena Fresk, specialist i allmänmedicin samt medicinsikt sakkunnig vid enheten för klassifikationer och terminologi, med flera medarbetare från dessa avdelningar.

De frågeställningar vi diskuterade utifrån uppdatering av ICD-11 var:

- Hur är möjligheterna att använda befintliga ICD-koder för undernäring, alt. att göra diagnostillägg, utifrån dagens behov av relevanta undernäringsdiagnos-koder?
- Hur kan SoS stödja bättre kodning för diagnostisering och uppföljning av undernäring?

Redan under det första möte diskuterade vi möjligheten att lämna förslag på nya diagnoskoder till WHO (som ansvarar för ICD-systemet (<https://icd.who.int/en>)). Vi fick i uppgift att skriva ett förslag avseende dels kodning med ICD-10 och dels avseende eventuell uppdatering av ICD-11. Nytt möte sattes till 17/4.

Det förslag vi utarbetade har sedan cirkulerat runt de globala nutritionsorganisationerna för synpunkter och förankring; ESPEN (European Society for Clinical Nutrition and Metabolism), FELANPE (Latin American Society of Parenteral and Enteral Nutrition), ASPEN (American Society of Parental and Enteral Nutrition) samt PENSA (The Parenteral and Enteral Nutrition Society of Asia), och därmed justerats och utvecklats. Under oktober och november har arbetet intensifierats med att söka support för ansökan i så många nationella nutritionsorganisationer som möjligt. Vidare justeringar har gjorts i samråd med Magdalena Fresk och hennes kollega Christian Franke på Socialstyrelsen. Deras stöd och kunskap har varit ovärderlig i processen – stort tack!

Den 30/11 2020 skickades till sist ansökan in, som då skrivits under av inte mindre 40 nutritions- eller nutritionsrelaterade organisationer från hela världen. Ansökan går att se via <https://icd.who.int/en>:

1. Google ICD 11 for Mortality and Morbidity Statistics
2. Click Info at the Meny row
3. Click ICD 11 Maintenance, Contributions, Proposals (then you enter the Orange Browser)

4. Register via button on upper right side of the screen
5. Log in
6. Click Proposals – Proposal list/Search
7. Type and enter Malnutrition in the search field
8. Scroll down to “Undernutrition based on anthropometric or clinical criteria in adults”

WHO's process för att behandla förslag på justeringar av befintliga koder samt förslag på helt nya koder är öppen och transparent, vilket innebär att den går att följa av vem som helst. När man är inloggad har man också möjlighet att lämna kommentarer till inskickade förslag. Har vi tur kommer det aktuella förslaget att behandlas av WHO i oktober nästa höst. Skälet till att det brådskade att skicka in förslaget i slutet av november var just för att få med det för beredning under 2021.

Tommy Cederholm (professor em. i klinisk nutrition Uppsala, geriatriker, överläkare Karolinska Universitetssjukhuset, fd kassör i ESPEN)

Elisabet Rothenberg (dietist, bitr. professor på Högskolan i Kristianstad, ordförande i SWESPEN)